

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПАСИВНИХ ДОХОДІВ У ФІЗИЧНИХ ОСІБ ПІДПРИЄМЦІВ 1-3 ГРУП

МОСКАЛЕНКО Ярослав, здобувач вищої освіти спеціальність 071 Облік та оподаткування Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: у роботі розглянуто особливості обліку пасивних доходів у фізичних осіб підприємців

Ключові слова: дохід, податки, декларація, облік, проценти, дивіденди.

Пасивний дохід (резидуальний дохід) — це дохід, який не залежить від щоденної діяльності. Це дохід, наприклад, що отримується від фінансових активів [1]. Певна частина юридичних та фізичних осіб, окрім доходу від основного виду діяльності, отримує пасивний дохід. Пасивний дохід об'єктом обліку та оподаткування. А тому є певні особливості бухгалтерського обліку пасивних доходів як фізичних осіб підприємців (далі- ФОП) так і юридичних осіб. Для початку слід визначити відмінності обліку та оподаткування у ФОП та юридичних осіб, за допомогою таблиці 1.

Таблиця 1 Відмінності обліку та оподаткування у ФОП та юридичних осіб

ФОП	Юридична особа
Вести свою бухгалтерію підприємець може і самостійно.	Бухгалтерський облік вимагає кваліфікованого бухгалтера чи кількох.
Ведуть облік за допомогою книги обліку доходів. З 01.01. 2021 з'явилася можливість обрати в якій формі вести (паперова чи електронна).Вимоги до документів і самому обліку набагато лояльніше.	Складає фінансову звітність, яка подається контролюючим органам, а також може бути оприлюднена. Має вести постійний бухгалтерський облік всієї діяльності, документально фіксувати всі господарчі операції. Оскільки для платників податку на прибуток саме відомості бухобліку і первинних документів є підставою для розрахунку розмірів податку на прибуток.
Нараховує та сплачує такі податки, -єдиний податок -єдиний соціальний внесок - податок на додану вартість (3 група)	Нараховує та сплачує такі податки Податок на додану вартість Податок на прибуток Єдиний соціальний внесок Акцизний податок

Джерело : узагальнено автором за інформацією [2],[3].

Проаналізувавши відмінності ведення бухгалтерського обліку у ФОП та юридичних осіб, можна дійти до висновку, що облік у ФОП значно простіше ніж у юридичної особи. Головною особливістю обліку пасивних доходів у ФОП є

можливість їх не обліковувати. Оскільки, згідно з п.п. 1 п. 292.1 ст. 292 пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відшкодування, доходи у вигляді бюджетних грантів, а також доходи, отримані від продажу рухомого та нерухомого майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності не включаються до його доходу. А тому такі доходи не включаються у декларацію з єдиного податку та з них не сплачується єдиний податок[4].

Проте, інвестиційний дохід (та інші пасивні доходи) потрібно задекларувати як фізична особа. Наприклад, якщо підприємець отримав пасивний дохід у 2023 році — до 1 травня 2024 року потрібно подати декларацію про майновий стан і доходи за 2023 рік. У декларації вказуються доходи, отримані фізичною особою, але при цьому варто не забути у рядку 11.1 декларації також показати доходи ФОП на єдиному податку за рік, за який подається декларація. З суми отриманого пасивного доходу потрібно сплатити податок на доходи фізичних осіб (18%) та військовий збір (1,5%).

Якщо компанія, яка виплачує пасивний дохід, вже утримала з цієї суми податки та показала таку сплату у Податковому розрахунку (1ДФ) — фізичній особі додатково нічого подавати та сплачувати не потрібно (наприклад, проценти по банківському депозиту, коли банк самостійно утримує податки з фізособи та відображає виплати та утримання у Податковому розрахунку)[5].

Література:

1. Пасивний дохід. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B4%D0%BE%D1%85%D1%96%D0%B4 (дата звернення 13.10.2023).
2. ФОП або ТОВ. Що вибрати? URL : <https://gc.ua/uk/fop-abo-tov-shho-vibrati/> (дата звернення 13.10.2023).
3. Школа бізнесу Нова Пошта «Книга обліку доходів: зразок заповнення» у 2021 році. URL : <https://online.novaposhta.education/blog/kniga-obliku-dohodiv> (дата звернення 13.10.2023).
4. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 13.10.2023).
5. Чи може ФОП на єдиному податку отримувати інвестиційний дохід? URL : <https://taxer.ua/uk/kb/otrymannia-fop-ep-investprybutku> (дата звернення 13.10.2023).

Анотація: the paper examines the peculiarities of accounting for passive income of individual entrepreneurs

Ключові слова: income, taxes, declaration, accounting, interest, dividends.

*Науковий керівник – ДУБІНІНА Марина,
д-р.екон.наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв*

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*НАДТОЧІЙ Наталія, здобувач вищої освіти
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет*

Анотація: актуалізовано питання обліку програмного забезпечення; визначено його суб'єктність; встановлено специфіку документування операцій з обліку програмного забезпечення.

Ключові слова: програмне забезпечення, облік, нематеріальний актив, витрати, основні засоби, документування.

Бухгалтерський облік на сучасному підприємстві сьогодні неможливий без застосування програмного забезпечення, яке характеризується багатоманітністю. При цьому конкретні програмні продукти можуть бути вкрай різноманітними. Наприклад, в бухгалтеріях підприємств застосовуються як універсальні бухгалтерські системи (найбільш поширеними програмними продуктами є Парус, М.Е.Дос, Master), так і окремі автоматизовані робочі місця (АРМ), нескладні комп'ютерні програми для обліку на малих підприємствах, комплекси АРМ, а також фінансові модулі потужних управлінських систем [1, с. 55-65].

Із впровадженням програмного забезпечення облікових систем, бухгалтери та управлінці отримали численні переваги і виграло саме підприємство в цілому. Але проблема організації обліку створення або впровадження таких систем суб'єктом господарювання є однією з найскладніших.

Програмне забезпечення в обліку суб'єктів господарювання може бути:

1. Нематеріальним активом в складі авторських і суміжних прав – якщо придбано виключне право на програму або вона була створена самостійно суб'єктом господарювання чи на її замовлення з отриманням таких прав.